
Mootii Nageenyaa

Qabiyyee 1^{ffaa}

Jireenya afuuraa guddachaa
adeemu

QOPHEESSAAN:

Mana Kiristaanaa
Ortodoxsii
Tawaahidoo Gibxii

Afaan Oromootti kan
Hiike

Dn. B/sa Guutaa Charuu

Saadasa, 2012 B.A

YAADANNOON KITAABA KANAA

Ummata Waaqayyo bira sagaleen
Waaqayyo akka qaqqabaniif halkaanii fi
guyyaa osoo hin milka'iin yaada isaanittin
inaafa wangeela laphee isaanii osoo gubuu
boqonnaa foonii argan hundaaf haa ta'u.

GALATAA

“Waaqayyoon galateeffadha! Waaqayyoo keenyaaf galanni kan barbaachisa waan ta’eef” (Faar. 146:1)

Kitaabni kun akka sadarkaa maxxanfamee saba biraan akka qaqqabuuf, eyyamaa isaa ta’ee yeroo ani qaburratti humnaa fi jabinaa naaf kennee iccitiisaa naaf banee akkan hiiku kan na gargaree Waaqayyoof galanni haa ta’u.

Itti aansuudhaan miseensoota “God love house” jedhamaaniif haa ta’u.

“Obboolleewwaan isaaf wanta gaarii kan rawwatu eenyuudha ?” (Siraak 34:9)

Kitaaba kana qabee sirressuuun ykn gulaluun bocaakkana akka qabatu kan taasise **Salamoon Tasfayeetiif** galanni koo guddadha.

Kitaaba kana hubachuu akka dandeesaniif maxxansa jalqabaa
irra egalee yoo dubbistaan gaariidha. Sababni isaas
barreefamoonni itti fuufinsa qabiyyee kudha lama kan qabu
yemmu ta'u inni jalqabaa kanadha.

Barreefamni walitti fuufinsi kun akka amantoota Ortodoksi
hunda bira qaqqabu abdii qaba. Isiinis firoota keessaniin akka
qaqqabsistaan maqaa Waaqayyoottin isiin gaafadha. Kitaaba
kun haala kanaan qofa osoo hin ta"ii filmiidhaanis
amantootaadhaaf kan dhiyyatudha.

Ariirita

Kiristoos mootii nageenya, uumaa nageenya fi Gooftaa Nageenyatidha. Dhiphinaa fi dadhabinaa keenyaa nurraa furuudhaaf gara keenya ni dhufa. Dhiphina fi yaada kamiyyuu hanga rifeensa harka keenya xiqqatuus innoo dhimmi keenya dhimma isaa waan ta'eef gara keenya ni dhufa. Nageenya akka dhabnu kan nu taasisu inji guddaan immoo dhiphinaa fi yaaddoodha. Namoonni baay'een isaanii jirenya bu'aa bahii fi ciminaa hojii ykn itti gaafatamummaa qaban irra kan ka'e; dhiphina fi Soda guddaa keessa ni gala. "Hin dhiphaatin, of eegadhu, baay'ee hin yaadin" kan jedhu gorsa ni arganna. Kana ta'ees garuu shakkallii jirenyaa afuura kanaaf shakkallii hojii baay'ee barbachisoo fi wanta cimaadha. Barreefama kana keessaatti haala ykn adeemsa dhiphinaa keessa banu ni arganna. Barreefamni kun Imala jirenya afuura keenya kan gargaraan barbachisimmaa adeemsa jirenyaa keenyadha. Kanaafuu wanta guddaa argachuudhaaf kadhannaan Waaqayyoo wajjin dubbachuu fi barreefama akkana kana yoo dubbistan gaariidha. Amma yaalii jirenya afuur an jiraachuu shakalaa. Sanaan booda shakkallii jirenyaa afuura keessa ittin guddachuu fi babalisuu muuxannoo ittin argatu. Gooftaan keenyaa Iyyasuuus Kiristoos yaaddoo nutti qabnu fi

dhiphaachuu irra bilisa nu haa baasu. Kadhabannaan qulqulleettii durbee Maariyaam nageenya nuuf haa kennu, kadhannaan qulqullootaa fi suugni isaanii nurraa hin faagatin. Waaqayyoodhaaf galanni fi kabajni bara baraan haa ta'u. Ameen.

Guyyaa sana abbaa gaabbii koo wajjin beelamaan qaba ture. Gara isaa osoon deemaa jiruu xiqqoo haalli taasgaba'uu dadhabuun natti dhaga'ame. Maal akkan ta'e waa'ee dhimmicha yaadan ture; garuu dhimma rakkoo dhiphinaa sanaa argachuu hin dandeenye. Yaadichiakkuma batalaa sanatti sammuutti na dhufaan iddoon ani barbadu sana akkan gahe of bare. Harka isaanittin ofitti na qabuun kokolfaa erga naga'aa naan jedhanii booda maaliif akkaan nama araa jiru fakkadhuun abbaa gaabbii koo gaafadhe.

Anis: - Maaliif akka sodaa fi haala gaarii (mijaatawaa) ykn taasgabbii dhabuun natti dhaga'amaa jiru naaf hin galee abbaa koo.

Abbaa keenya: - Ilmoo koo tibba darbe waa'ee nageenya keessa sitti hin himne turee?

Anis: - Natti hin himne abbaa koo. Guyyaa tokko akka natti himtaan beelama naaf qabdanii turtan. Guyyichis har'adha abbaa koo.

Abbaa keenya: - Tole har'a waa'ee nageenya keessa keenya ni maari'anna. Haa ta'u malee mee hunda eegaluudhaan duratti walitti dhufeenyi kee Waaqayyo wajjin guyyaa guyyaadhaan qabdu natti himi.

Anis (fuulli koo ife):- aayyiii Jeeqaman jira abbaa koo. Al tokko tokko seeran kadhannaa koo geggeessa. Al tokko

tokko immoo nuffii natti baay'isa. Haa ta'u malee ganama osoon maqaa hin waamin bulee hin beeku.

Abbaa keenya:- Gaariidha ilmoo koo. Yeroo hunduma ganama obboroo maqaa isaa waamun baay'ee barbachisaadha. Jijirama jiru hubachuudhaaf yeroo sitti fudhatuus gonkuma dubatti deebitee kadhannaah hin dhabin. Waaqayyo deebii gaaffii ati gaafatuuf siif deebisa; yeroo sana atis jaalala Waaqayyoof qabdu dabalaad adeema. Waaqayyo abbaa kees hangam akka si jaalatu hubatee olmaa isaaf galataaf yeroo hunduma dhabbata. Haa ta'u malee, guyyaa keessa sa'aatiin Waaqa keef qabdu baay'ee xiqqoodha. Kadhannaadhaan hanguma Waaqayyo wajjin dubbachaa adeemtu jireeny afuura siif ifee haala isa hubachaa adeemta. Jirenya afuurattis fayyumaaf bu'aa gudda qaba. Hanguma nuffiin sitti baay'achaa adeemtu jirenyi afuura kee dubaatti adeeme kufa adeemta. Yoomiyuu tanaan jirenya afuura keef yeroo hunduma tarkaffii tokko gara fuldura adeemu akka qabdu hin dagaatin. Eenyuu illee ta'ee namni rifeensa guddisa adeemu al tokkotti irree isa kan jaabeessu hin jiru. Akkuma hiriba kaatee sammuu kee dandeetii amantaan guddisuudhaaf kitaaboollee dubbisuudhaaf hawwii qabdu maaliidha?

Anis: - Maaloo abbaa koo jirenya afuuran of shakkalsisuu kan jedhu gonkuma dagadheen jira. Caaqasa tokkon hiribaan

duratti yoon dubbisee Waaqayyo wajjin dubbachuu natti hin fakkatu.

Abbaa keenya: - of irra caalmaadhaan amantaadhaan of ijaaruu jechuun guyya guyyaadhaan gaabbii galuu fi Waaqayyo si'i fudhachuuuti amanuudha ilmoo koo.

Yeroo hunduma jirenya kee jirenya afuuratti kan madaqe taasisi. Har'a dagatuus boru yaadadhu. Boru dagatuus guyya sadaffaa hin dagaatin. Caaqasa kanaas irra deebi'i irra deebi'i hanga raaftutti jedhi. Abbaa tokkotu guyyaa tokko yeroo baay'ee raafun duratti mucaa tokko dammaqsee fayyaa ta'uua isaa gaafate. "*Lakkii fayyadha fayyaadha jedhe*". Haa ta'uua dhimmicha isaa yeroo baay'ee irra deddebi'ee yeroo dubbatu mucaan kana keessatti gaaffii itti uume. Abbaan kunis naga'aadha, nutti obboolleessa keedha nu amanuu qabda jedhee ofitti qabee hammate. Nageenyi xumura irratti ifa taateef. Namatti waan ani bakkeedha kolfee fi dubbii taphaa baay'isuuf yeroo baay'ee nama naga'aa qabu itti fakkadha. Garuu keessi koo baay'ee dadhabeera. Waaqayyo araaraa akka nuuf kennuu nuuf kadhadhaa. Abbaan keenya kun wanta akkana yemmuu natti himan wanti sammuu kiyyatti dhufe yoo jiraate bifti bakkee keenya irra mul'atu nageenya keessa keenya jiru madaluu hin danda'u. Yaa abbaa keenya mee akkamitti nageenyi keessa keenya argamu danda'a? jedheen gaafadhe. Isaaniis akkana jedhan. Daandii sadii jira jechuun abboottiin lafa gadamii keessa jiran nutti himu. Inni tokkoffaan nageenya ganamattidha.

Anis: - maal jechuudha abbaa koo nageenyi ganama kan jedhamu?

Abbaa keenya: - Nageenya ganama jechuun hoganaa ykn mootii nageenya jechuudha. Yeroo hunduma hiribaa yeroo dammaqxu har'a barumsa qaba, har'a ibsa guddaan warreen barsisoota koof dabarsu qaba, qormatan qaba, rakkoo sababa hojii keenya wajjin qabnu, waa'ee ijoolllee, waa'ee qaala'insa jirenya qalbii keenyan laphee keenya gad qabnee hin dubbanna. Haa ta'u malee, wanta tokko gorsa ni dabarsina. Innis maacafa fakkeinya 12:25. Fullee irra fuldura dhabbatee yeroo ilaaltu nama umrii waggaa digdamaa sababa yaaddoo irraa kan ka'een nama umriin isaa wagga torbatamaa fakkata. Kanaaf ilmoo koo yaaddoo nageenya ganamaa Waaqayyo irratti darbadhu. Waaqayyo qulqullootaaf jeequmsa isaanitti hin fiidu. (Faar Daawit 54:22). “*Isiin warreen dadhabdoonni warreen bahaan keessan isiinitti olfaate gara koo kootta ani Isiinin boqochisa*” (Maat 11:28). Guyyaa tokko Gooftaan keenya Iyyasuus Kiristoos duuka bu'oota wajjin ta'ee osoo jiru duuka bu'oонни keessi isaanii ni jeeqame fakkataa Gooftaan maaliif keessi keessan maaliif kan jeeqame fakkattuu jedhee gaafate?! Akkana jedhees isaan aajaaje; ol jedhaa dhabbadhaatii kunoo ilaala mee kana hundaa jedheen. Xiqqoo turee maal akka isaan ilaalan gaafate. Isaanis ‘*Allaattiwwan argine*’ jedhaniin. Innis (Gooftaanis) deebisee ‘*Allaattiwwan argitaan kun hin qotan, hin*

haman, gumbii midhaan itti kuusan hin qaban. Isaanis abbaan keessan samii ni soora. Isiin immoo allaattiwwan samii kan caaltaniidha. Rifeensi mataa na ilaalchisaanii ‘Rifeensi adiin kun illee ni yaada’ jedhan.

Anis dinqisifannaadhaan gaaffii gaafadhe: - egaa rifeensi kun lakkawamee jira?

Abbaa keenya: - Eeyyeen ilmoo koo dhugaadha. Rifeensi mataa keenya tokko tokkon lakkawamaanii fi kan isaaniifis yaadamudha. Dubartii umrii dheeraa taatee takka midhaan daakuu ta'e fudhachuudhaaf kutaa magaala tokkoo Baaburaan imala ishee egalte. Namoonni achi jiran “Aayyoo meeshaa kee lafa godhuu ta'i amma Baabura keessa jirta' jedhaniin. Isheenis ‘Baabura keessa moo? Jedhaniin. Isaanis deebisaanii ‘Eeyyeen Baabura keessa jirtu, isiinis meeshaa keessaniis sirritti Isiniif ni qabata jedhaniin. Kanaan booda isaaniis akkana jedhan ‘Kanaan booda hin deemu, osoo meeshaa koo baabura kana keessa busee yeroo deebi'uudhaaf fedha qabadhuutti na deebisu dhiisuu danda'a' jedhan. Sanaan booda sibilaan gidduutti hirkataanii meeshaa isaaniis hin gaafanne.

Anis: - abbaa koo kun dhugumaatti rawwatee jira?

Abbaa keenya: - eeyyeen ilmoo koo. Yeroo hunda yemmuu nutti sodannu wanti akkana kun ni uumama. Waaqayyo rakkoo fi dhiphina keenya wajjin nu baate jira. Maacafa qulqulluu irratti akkana jedhame barreefame jira, "Gibxootaaf kanaan rawwadhe, allaattidhaan akkan isiin bahe, akka na bira dhuftaaniis argitaanii jirtu" (Seera Ba'uu 19:4). Seera keessa deebii keessattis "bakka kana hanga dhuftuutti akkuma namni daa'ima isa baatu Waaqayyo si'is bachuu isaa argitee jirta" (Seera Keessa deebii 1:31).

Guyya tokko alaattiin xiqqoon tokko haadha ishee wajjin damee mukaa irra teesse jirti. Namni gaddee jiru tokko xiyyefannaadhaan ilaale. Allattiin xiqqoon kun akkana jettee haadha ishee gaafate; '*haadhoo koo namni kun maal ta'ee, nama gadde fakkataa?*' Jetteen. Haadhoon ishees akkana jettee deebisteef '*dhugaa kee jette ilmoo koo rakkoo baay'ee kan qabu rakkata*' jetteen. Allattiin xiqqoon kunis deebistee 'Waaqa akka keenya rakkoo isaaf furu hin qabu fakkata' jetten. Haadhoon ishees '*dhugaa keedha ilmoo koo Waaqa rakkoo isa furu hin qabu fakkata*' jettee deebisteef. Hubadhu ilmoo koo yeroo allaattiwan taphaatan gammachuu isaanitti dhaga'amu baay'ee na dinqa (ajaa'iba). Mee samii irratti allaattii koochoo isaa walitti rukkutee adeemu haa dubbannu. Allattiwwan kun mallaqaa barruu baankii irra hin qaban; hiriyaan itti abdatan illee hin qaban. Sadarkaa barumsa ittin boonaniis hin qaban. Haa ta'u malee Waaqayyootti ni amanu. Akkuma sagaleen

Waaqayyo jedhu ‘Akka agartuu ija koo, ati ilma koo jaaladhuudha” sin jedha. Rifeensa mataa kee illee yoo ta’e ani nan yaada’af’

Anis: Mootii nageenya jechuun wanta hunduma Waaqayyoodhaaf yoon kenne ani maaliin hojjedha? Moo hanga wanti tokko galma gahuutti ykn immoo hanga wanta tokko natti himamuutti caal jedhee raafuu ykn immoo bashanaanuu qaba jechuudhaa?

Abbaan keenyaas akkana jedhan:- Inni sirrii miti! Sammuu kan uume eenyudhaa?

Haati tokko ilmoor ishee erga deesse booda gatee adeemuun irra da’uu dhiisuu isheedhaaf wayya. Ilmoor dhalatu sun akka jiraatuuf kununsa, nyaata, fi nama guddisu barbada. Kanaafuu Waaqayyo akkamitti nu dagachuu daanda’?

Anis:- Waaqayyootu uume.

Abbaa keenya:- Sammuu kee galmaa keessa goote, yeroo kamiyyuu sammuu gaarii akka qabdu hin yaadin. Yeroo hunduma sammuu gaarii ta’e fi barreeda akka qabdu, kennaa fi dandeetii kee fayyadamtee nama nuffii qabu ta’uudhaaf yeroo itti hin kennin. Hanguma dhiphinni sitti dhufu sagalee Waaqayyo yaadadhu.

Kunis ‘Kanaafuu waa’ee boruuttif hin dhiphatinaa; boru ofii isaaf ni dhiphita waan ta’eef. Guyyaan tokkon tokkon ishee rakkoo mataa ishee qabdi” (Maat 6:34). Kana salphumatti akkamitti akka baruu dandeenyu qulqulluun Awuugisxoos akkan jedhee ibseera.

Anis: dinqisifadheen maaliidha abbaa kan abbaan Awuusisxaanoos jedhaan kun jedheen gaafadhe?!!

Abbaan keenya:- Wanti kamiyyuu harka Waaqayyo keessa akka jiru hubadhuutii kadhannaq geggeessi. Hojjin kamiyyuu immoo harka kee keessa akka jiru hubadhuutii hojji hojjedhu. Bakka gahuu barbadu gahuudhaaf dandeettii qabdu hundatti fayyadamii hojedhu. Nama dadhabaa hin ta’iin. Hojiwwan kamiyyuu abdiidhaan hojjedhu. Kan barumsa barannus firii gaarii qofa galmeessuuf miti. Kan hojjennuufis minda guddaan akka nuuf kanfalamu qofaas miti. Kan hojjennuufis barannuf daandeetii Waaqayyo nuuf kenneef amanamoo ta’uudhaaf. Dhiphachuu fi yaaddoo keessa galuu gaafa eegalu furmanni isaa harka Waaqayyo akka jiru hin daagatin. Hanga daandeetii keetii yoo hojjette kan biroo immoo Waaqayyo itti akka siif dabalu amani. Inni dubbii isaaf amanamoodha.

Anis:- dubbii gaariidha abbaa koo garuu yaada kana hojjirra olchuudhaaf shakaluuf adeemsa isa baruun barbada. Mootii

Nageenya ykn dursaa ta'e kana argachuudhaaf maal gochun qaba? Osoo dhiiphuu keessa hin galiiin maal gochuun qaba?!

Abbaa keenya:- Waan baay'ee sitti hin himu. Garuu gorsa tokko qofan sitti hima. Yoo yaada kana fudhate gaaffichi deebii barbada, yoo hin fudhanne immoo itti gaafatamummaa fudhata.

Anis:- Maalidha abbaa koo?

Abbaa keenya:- dubpii abbaan keenya qulqulluun eebbfamoo abbaan Shinooda caaqasedha. Yeroo hunduma gara yaada si'i dhiphisuutti osoo hin galiiin gara kadhannaatti jijjiri. '*Qormataa guddaan qaba, garuu kanaan qo'adhe hunda dagadheen jira*' jechuu caalaa '*Yaa Waaqa koo yeroo qormataa na gargari. Ogummaa, beekumsa fi hubannoo naaf kenni*' jedhin. Waa'ee qaala'insa jirenyaas, rakkoo yeroo hojii si qunnamani fi mana keessa kan si'i rakkisan hundaaf dhiphachuu dhiisi. Dhiphachuu furmata jirenya afuura miti.fayyaa keenyaaf gaarii miti. Dhiphachuu dabalinsa dhiiga keenya dabaluudhaan dhukkuboota akka salphaatti irra fayyuu hin dandeenye akka dhukkuba Oonnee fi sammuuf nama saaxiluu danda'a. Kana hunda irra baraaramuuf Waaqan akkana jedhiin "*Yaa Waaqa koo ati jirenya koo keessa jirta. Eenyummaa koo boruutiif, ijoollee boru argadhuuf, hojiwwan koo keessatti rakkoo na qunnamu hunda fi imala koo keessa ati ni jirta. Ani ilmoo keedha. Si'iin alaatti gara eenyuu illee hin adeemu. Si'iin alaatti rakkoo koof furmata kan kennu tokko*

illee hin jiru. Kanaaf Waaqa koo gonkuma narraa hin faagatin” jedhiin.

Dhiphina kee hundaa gara kadhannatti jijiri. Yeroo kadhannaa geggeessitu Waaqayyo akka siif dhaga’u amani. Kunis ilmoo isa inni sií jaalatu waan taateefidha. Ergaa Roomee 8:32 irratti jecha cimaa tokko nutti himee jira.

Anis: - caaqasni kun maaliidha abbaa koo?

Abbaa keenya:- waan ilmoo isaaf kan garaa hin laafneef akkamitti Waaqayyoo nuuf fayyina kennuuf gara dachee kanaa dhufeeree? Haa ta’u malee; hunduma keenyaaf dabarsee kan kenne immoo akkamitti wanta nutti barbadnu dabarsee nuuf hin kennine? Akkuma dhiphichuu egaltu sirritti ani ilma Waaqayyoodha innoo na gatu jedhii ofitti hime. Irra deebi’ii akkaasis jedhi, “Iyyasuus Kiristoos cubbuu koof jedhee du’eera. Akkamittis egaa wanta badaa tokko irra na eegee gar agalma ga’umsa guddaatti na hin geessu?! Egaa Waaqayyoo dubpii akkaana kanaan erga nu abdachisee kanaan boodatti waa’ee koof eenyuutu naaf dhiphachuu danda’a ilmoo koo?

Anis (Kolfaa) dhiifama naaf godhaa abbaa koo:- dhiphachuun jechuun gowwommuu jechuudha. Haa ta’u

malee; gowwummaa kana booddee kan jiru iccitiin dhokataan maaliidha?

Abbaa Keenya: - Yeroo amma kana rakkoon keenya guddaan macaafa qulqulluu dubbisuu dadhabuu keenyadha. Jireenyi afuura keenya baay'ee cimaadha. Kennaa Waaqayyo nuuf kenne kennaa adda nutti qabnu hin beeknu. Jireenyi nutti keessa jiraannu barsifaata fi hiyyummaadhaan. Mammaksa akkana jedhu tokkotu ture; '*Namni tokko sorreessa yoo ta'e hiyyeessa jechuudha*".

Anis: - Abbaa koo wantoota hunduma maacafa qulqulluu irra kan jiruus ta'ee yada sammuu koo keessa jiru kadhannaakallaattidhan waamu?

Abbaa keenya:- Dhugaadha ilmoo koo! Kun iccitii qulqulloota isa guddadha. Waaqayyo rakkoo fi dhiphuu kee yeroo ibsituuf kan inni siif furmata kennu. Yeroo kana rawwatu ani Waaqayyoodhaan alaatti waan tokko illee gochuu hin danda'u kan jedhu dadhabinaa kee ibsita. "*Waaqayyo isaan ni gargara, ni fayyisaas, harka cubbamtoota irraas ni baraara; isaatii waan amanaaniif waan hunda ni gargara*" (37:40) Ati jechaa maacafa Qulqulluu dhageessee Waaqayyoodhaan gaafa of jaajuu eegaltu Waaqayyo waan hundaan si'i gargara. Kunis cubbuu ati hojjetuu fi yaada foonii ykn dhiigaa keen jireenyi afuurummaa kan jijiramneen ta'a. Maacafni akkana jedha "*Wanta hundumaa kadhannaak fi soomaa galataan gutameen*

Waaqayyootti beeksisa malee wanta tokkof illee hin dhiphatinaa” (Fil 4:6). Keessummaattuu “Yeroo rakkoo keessa jirtu na waamadhu, sin fayyisaa; atis na kabaja” (Faar 50:15). Isa yeroo waamtu bittaa sitti ta’urra fi dhiphachuu caalaa, nageenya fi taasgabbii ni argata. Jireneya cimaa kam keessa illee yeroo jirtuutti, yeroo dhiphuutti, Yeroo rakkottti Waaqayyoon waamadhu. Innoo nageenya fi tasgaabii siif kenna. Seexanni yeroo kana gonkuma si’i bira gahuu hin danda’u. Ilmoo koo ogeessi Soloomoon kan dubbate dhageessee? Innis “*Kan tasgaba’ee Waaqayyoon dhaga’u yoo jiraate innoo nageenyan fi tasgabbiidhaan ni jiraata*” (Fakk 1:31) kan jedhe nuyi Kiristaanootaaf gatii guddaa qaba.

Yeroo Kamiyyuu dhimma barbadee si’i haa qunnamuu hin dhiphatin. Kadhannee geggeessi dhimma ykn hawwii kee ifa taasisi. Haa ta’u malee; yeroo hunduma eyyema Waaqayyo gaafadhu. Akkana jedhii kadhadhu “*Yaa Waqa koo maal illee yoo ta’e ati kan naaf yaadu ani kan ofiif yaadu ni caala*” jedhiin. Gooftaan Geeteseemaniitti akkana jedhee kadhat “*Yaa abbaa abbaa eyyema kee yoo ta’e xoofoo kana narra dabarsi. Haa ta’u malee ati kan jaalattu malee ani kan jaaladhu akka hin taane*” (Maarqoos 14:36). Dhugaa dubbachuudhaaf wanti kun Kiristaanota ni cimti.

Anis: - Akkamitti abbaa koo maal ta’ee cimaa?

Abbaa keenya: - Wanta hundumaa Waaqayyoodhaaf dhiisnee imaanadhaan jirenya keenya Waaqayyootti kennuudha.

Anis: - Wanti kun wanta cimaadha jedhee hin yaadu. Ani amma wanta hundumaa Waaqayyoodhaaf dabarsee jirenaya kiyya kennuun barbada.

Abbaa keenya: - Kana jechuun salphaadha haa ta'u malee yeroo rakkoo keessa jirtu akka akkana hin jenne laphee guutudhaan nan amana. Fakkeenyaaf mucaa durbaa tokko argitee fudhuudhaaf (ga'eela wajjin rawwatee jiraachuudhaaf) jaalalan qabamte. Dhugummaatti eyyema Waaqayyo gaafata moo lapheen kee kan yaadu rawwata? Akka tasaa rakkoon godansaa yeroo sIRRATTI umaamu yaa Waaqayyo kun hunduu fedha keettidha jettaan moo laphee gaddeen ofitti gaddaa gidiraa sana simata? Moo laphee kee cimsitee qabdee akka amantaa keen cimtee adeemtu taasista? Barumsa ati baratu barumsa ol aanoo ykn Yuunivaarsiitii galtee barumsa kee xumuruu moo leenjii humna waraana galtee loltuu taatee akka jiraatu Waaqayyoon kana lameen keessa ykn immoo jirenya kee biroo akka siif kennu eyyema isaa gaafataa? Egaa ilaali ilmoo koo haala kanaanidhaan ofii kee kan qortee ilaaltu sababni isaas kun dubbi qofaan kan hafu miti.

Anis: - Akkamitti?

Abbaa keenya: - Caal jedhiitii “Fedhii koo Waaqayyootti himadha” jettee halkaan guutuu dhiphachuu hin qabdu. Waaqayyo akka jirenya kee siif filatu eyyema Waaqayyo gafachuun dirqama barbachisa!

Anis: - Sirriidha abbaa koo; Kiristaanootaaf wanti cimaan kunoo kanadha. Akkamittiin hojjidhaan wanta jettaan kana Waaqayyotti jirenya kiyya akkan kennu taasisa?

Abbaa Keenya:- Akkuma jenne hawwii fi abjuu kee hunda Waaqayyootti himi. Haa ta’u malee xumuura irratti “Yaa Waaqayyoo waan gaarii anaaf jette hunda naaf godhi” jedhi.

Anis: - Haa ta’u malee yaa Abbaa koo ammas akkuman jeeqametti yoon ture hoo?

Abbaa Keenya: - Dhugumatti yeroo tokkoon nageenyi gonka ta’e sitti dhaga’amuu hin danda’u. jeeqamuu fi sodaachuun si waraanuu hin dhiisan.

Anis: - dinqisiifadheen! Maal gochuutu narra jiraataree?

Abbaa Keenya:- Akkuman siin jedhe yaadaa fi dhiphuu kee gara kadhannaatti jijiiri. Maalis ta’u maal kadhanna kee jabeessii qabi, yoomiyuu taanan hin dhaabin. Dhukkuba kee irraa si boqachiisuu kan danda’u Waaqayyoo qofatti amanuudha.

- Waaqayyoon kan ati of jaalatu caalchisee si jaalata.
- Waaqayyoon olaanaa, jabaadha waan hundaa gochuu danda’aa

-
-
- Waaqayyoon arjaan fi tolaadha.

Egaa kana hunda booda maalif sodaan dararamtaa?

Anis:- egaa kuni waan tokkoodha. Yeroo dhiphuu fi yaaddoo, nagaa kan nuuf kennu waan biraan gochaan mul'atuun barbaada maaloo!

Abbaa Keenya:- yaa Ilma koo rakkoon keenya jabana kanaa baayyee dhageenya, ta'ullee waan tokkoo hin raawwannu. Kan argannu hamma dhageenyen yookin shaakalleen miti, kan hojiitti hiiknuni, kunis gahaa miti.

Anis: - eegas maaltu gahaadharee yaa Abbaa koo?

Abbaa Keenya: - kaayyoo keef dhaabbachuu fi jabinaan itti fufuudha. Lafa qotanii oomishuuf Maashinarootaa fi meeshaalee adda addaa barbaachisa. Jallisii fi laficha bishaan obaasuuf ni barbaachisu. Sana booda oomishoonni guddachuu eegaluu. Haa ta'u malee Maashinoonni hojjechuu yoo dhaaban biqiltuuwwan goganii ni du'u. jireenyi Afurummaas akkanuma. Jirenyi Kiristaanummaa keessa dhaabbachuuuf kan nuuf kenname shakkallii jirenyaa itti fufsiisuu fi guyyaa guyyaatti isaan ijaaruu barbaachisa. Ta'uu baannan dursa irratti miiraa fi ariitiin deemna. Yeroon booda garuu ni daganna, boodas raawwannee dhiisna.

Anis: Mataa koo raasaa, dhugaadha, isa kanadha yeroo baayyee kan uumamu. Egaa miira koo kana too'achuuf maal gochuun qabaa?

Abbaa Keenya: - hundarra wanti murteessaan karaa kee itti fufuudha. Yeroo dadhabdetti humna ofii kenni siich ka'i. guyyaa jalqabaa yoo dagatte guyyaa itti aanu itti fufi. Isa kana hojiitti yoo hiiktu firii isaa yoo agartu jirenya Afurawaa keef yeroo carraaqqii gootutti Abdii qabaatta. Ati gorsan wal duraa duuban siif kennu hojiirra yoo hin oolchine, haaraa yoon sitti himu haaraa yoon sitti himu isaa duraa kan dagattuu fi kan hin guddisne yoo ta'e jiruun kee guddina qabaachuu fi jijiiramuu hin danda'u. Iyyasuus Kiristoosis akkas jedhe "Obsuu keessaniinis lubbuu keessan ni argattu" (Luqaas 21:19). "Lafa gaarii irratti kan bu'e, isaan jecha isaa dhaga'anii isaan eegan, jabaachunis firii kan godhataniidha" (Luqaas 8:15). Lallaboota hedduu dhageenyerra. Garuu, meeqa isaanii qalbeeffattee?

Kuni hojiitti hiikuf salphaa, jijiiramni isaa immoo baayyee humna kan qabuudha. Yeroo hundaa Waaqa kee waliin kan haasoftu yoo ta'e seexanni sammuu kee dhiphisuuf yeroo dhaba.

Anis: - eeeee... dhugaa dubbachuuf baayyee hin yaadadhu. Egaa waan tokko yoon yaadadhes, kanin yaadadhu caqasa isaa qofa.

Abbaa Keenya: - kanaafidha jirenya kadhannaa keen jabaa akka taatu kanin barbaadu. Yeroo hunda ganama maqaa

Waaqayyoo waamun guyyaa kee eegali. Kunis keessa keef nagaa kenna, hojii harka keetii hunda siif eebbisa.

Anis: - kunis wantan anis jaaladhuudha. Yaales dhugumatti Waaqayyoo waliin jiraachuu jechuun maal jechuu akka ta'e hubadheera. Ta'ullee yeroo tokko tokko yeroon dhibaa'u fi dagadhutu jira.

Abbaa Keenya: - kana dura akkuma jenne yeroo tokkoon irreen kee jabaachuu, sagaleen kee guddachuu hin danda'u. wanti guddaan karaa irraa bahuu dhiisuu keeti. Karaa irra osoo jirtuu kufuu, dadhabuu ta'ee baduu dandeessa. Ta'ullee wanti guddaan karaa irraa bahuu dhiisuu fi Abdii kutuu dhiisuu keeti.

Walitti dhufeenyi Waaqa kee waliin qabdu akkuma Abbaa fi ilmaa jabina fi qabsuura dhugaa yoo hin qabaanne jireenyi kee hiikaa hin qabu. Egaa xumuuruu koon dura Waa'ee Moolotaa si haa akeekkachiisu.

Anis: - Moolonni maali isaati yaa Abbaa koo?

Abbaa Keenya:- harki-tolcheewwan Filisxeemotaa keessaa isa tokkoodha. Akkuma namaatti harka gurguddoo kan qaban, Naasii irraa kan hojjetame guddaa fi siidaa keessi isaa

duwwaa ta'eedha. Naasichi hanga ifutti Abiddi itti gadhiifama. Sana booda Daa'imman wareegaaf ni dhiyaatuf.

Anis: - raajeffachuu Daa'immaan moo?

Abbaa Keenya: - Eeyyee! Daa'imman balleessaa tokko hin qabne fiduun harka harki-tolchichaa gidduu godhuun isaan gubu.

Anis: - Haadholii fi Abbootin isaanis akkamitti iyya isaanii damdamachuu danda'an?

Abbaa Keenya:- tajaajiltoonni harki-tochichaa kabaroo rukutaa sirriitti waan Iyyaniif eenyumtuu isaan dhaga'u fi isaanif nahuu hin danda'u. akkuma kanatti seexannis nu waliin walii galtee kan godhatu.

Anis: - Akkamitti yaa Abbaa koo?

Abbaa Keenya:- sirna mana kiristaanaa yeroo hordoftutti seexanni kadhanna kee irraatti si jeequu fi adda si kuchisiisuu danda'a. rakkoo mana kee keessa jiru bakka hojiitti, ijoollee kee waliin, affeerraa yoo qabaattes, waa'ee dadhabbina Diyaaqonii barbaadee, wantoota baayyee naannoo kee jiru si yaadachiisa.

Anis: kuni sirriidha. Seexanni isa kana yeroo hedduu narratti raawwata. Akkamittan moo'achuu fi dandamachuu danda'a?

Abbaa Keenya:- yeroo kanatti isa waliin walii galuu yookin ittiin loluu hin yaalin. Inni yaada tokkorra gara yaada biraatti si fudhata, dhaabuus hin dandeessu.

Anis:- egaa maal haa godhuree?

Abbaa Keenya:- Waaqayyoof dabarsii ketti. Akkas jedhi, "Yaa Waaqa koo yeroon sirna mana kiristaanaa hordofutti seexanni yaadawwan baayyee akkan yaadu na gochuun naan lolaa jira. Maaloo yaa Waaqa koo si qofa akkan yaadu fi kadhanna koo qofarratti akkan xiyyeffadhu na godhi" jedhi. Waaqa keef dabarsitee yeroo kennitu battalumatti fiigee bada. Ta'ullee ati isa waliin mari'achuu yeroo yaadde caalchisee si jeeqa.

Barataa kutaa tokkoo kan ture mucaa naamusaa qabuu fi callisaa tokkotu ture. Duuba isaa immoo mucaan baayyee jeequ tokko taa'ee ture. Mucaa rakkoo uuman kun mucaa naamusa qabeessi sun barsiisaan osoo gabatee irratti barreessaa jiruu dugda barsiisichaarratti akka Irsaasii akka darbatu gaafata. Mucaa callisaan sunis irsaasicha darbuuf ka'eetoo gara barsiisichaatti dhiyaate. Haa ta'u malee gorsa maatii isaa daree keessatti barsiisaa osoo hin heyyamsiisin waa hin raawwatin jedhu yaadate. Kanaaf mucaa callisaan kun akkana jedhe "*Dhiifama barsiisaa hiriyaan koo akkan irsaasii dugda keerratti darbadhu natti hime. Raawwachuu nan danda'aa?*" .

Barsiisichi naamusaa fi gaarummaa mucichaa waan beekuuf itti hin lolle. Ta'ullee namusa dhabummaa fi gaariis akka hin taane isa gorse. Mucaa jeeqan sun kanaan hin teeny, deebisees hiriya daree isaa akka rukutuuf gaafate. Ammas mucaa callisaan kun raawwachuu isaan duratti barsiisaa isaa gaafate. “*Isas hin ta'u, eenyullee miidhuu hin dandeessu*” jechuun barsiisichi deebiseef. Yaa Ilma koo seexanni mucaa jeeqan kun mucaa callisaa rakkoo akka uumu isa gaafatu fakkaata.

Anis:- Yaadaa lakkii gonkuma miti

Abbaa Keenya:- seexanni dhiphuu fi yaaddoon yoo si jeequ akkasi. Dabarsii kenni. Saffisaan gara kiristoosittiakkana jedhi “*Yaa Waaqayyoo yaadonni na jeeqaa jiru, xiyyeffannoon akkan hin kadhanne, akkan baradhus ta'ee, hojii koo akkan hojjedhu na gargaari.*” Hadaraa kee yaa Ilma koo waan har'a haasofne kanneen jabeessi fudhuutii jiruu kee keessatti hojiitti hiiki. Sana booda sammuun kees jirenya Afuurawaa raawwachuu eegala.

Anis:- jajjabina Waaqayyoo waliin waan hunda raawwachuu
nan eegala Abbaa koo!

Abbaa Keenya:- yeroo itti aanutti waa'ee balbala
Kiristaanummaa fi waa'ee nageenya caama biiftuu ni
haasofna jedhanii na gaggeessan.

- Barreeffamoonni kun kan agarsiisan dhiibbawwan
dargagummaa irra gahanii fi furmaatawwan isaanii
irratti. Karaa namoota akka dubbisin taasisuun
qophaa'ee dhiyaatera.
- Dargaggoonni fi daa'imman hundi barreeffamichi karaa
salphaa fi bilisaan yookin immoo gatii gad aanan akka
argataniif, manni kiristaanaa keenya barreeffamoota
bilisaan yookin gatii gad aanan yoo kennitu arguun
fedhii keenya.
- Biyya hunda keessatti, magaalatti ta'ee, baadiyyaatti
kiristaanota argamaniif akka gahuus feedhii
keenyadha.

Hojiin maxxansaa kun jabaatee akka itti fufu kadhannaan
keessan nurraa adda hin bahin. Waaqayyoon hojiwwan
keenya fi karaawwan keenya haa eebbisu.

Galanni Waaqayyoof

Dubroo Deessuu haadha isaaf

Kabajamaa Fannoo isaaf haa ta'u!

